

Od 1 października 1997 r. rozpoczął pracę dydaktyczno-naukową na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku. W 2006 r. na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego obronił habilitację na podstawie rozprawy *Etyka środowiskowa wobec biotechnologii*. Od 2008 r. pracuje w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W latach 1998-2000 pełnił funkcję wicedyrektora Instytutu Filozofii w słupskiej WSP. W latach 2005-2006 pełnił także obowiązki kierownika Katedry Filozofii Akademii Pomorskiej w Słupsku. Obecnie pełni obowiązki kierownika Zakładu Etyki w Instytucie Filozofii UZ.

Jest autorem 5 samodzielnych monografii książkowych oraz współautorem kolejnych dwóch. Był ponadto redaktorem naukowym 12 opracowań zbiorowych oraz jest autorem ok. 300 publikacji naukowych i popularno-naukowych wydanych w kraju i za granicą.

Jest członkiem komitetów naukowych i redakcyjnych kilku polskich i zagranicznych czasopism filozoficznych. Żona Grażyna jest bibliotekarką. Ma syna Bartosza.

KOMITET NAUK O LITERATURZE PAN

PROF. DR HAB. MAŁGORZATA MIKOŁAJCZAK z Zakładu Teorii Literatury i Krytyki Literackiej Instytutu Filologii Polskiej po raz drugi została wybrana członkiem Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk.

Małgorzata Mikołajczak studiowała polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim, tam obroniła rozprawę doktorską poświęconą poezji Urszuli Kozioł (1998). W roku 2008 uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk

humanistycznych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (na podstawie monografii poświęconej twórczości Zbigniewa Herberta). W kwietniu 2015 r. została profesorem zwyczajnym.

Jest autorką 5 książek autorskich (w tym monografii nagrodzonej w konkursie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej pt. *Pomiędzy końcem i apokalipsą. O wyobraźni poetyckiej Zbigniewa Herberta*), 12 książek zbiorowych oraz ponad 170 rozpraw naukowych, studiów, szkiców krytycznych i recenzji. Do czasu habilitacji jej prace badawcze koncentrowały się na kwestiach poetyki i interpretacji poezji współczesnej oraz na związkach tej poezji z tradycją literacką, a główny krąg jej zainteresowań stanowiła herbertologia. W ostatnim czasie zajmuje się badaniem literatury regionalnej w perspektywie nowych orientacji metodologicznych (głównie badań kulturowych i geopoetyki).

Od roku 1993 była związana z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Zielonej Górze, dziś Uniwersytetem Zielonogórskim, gdzie pełni funkcję kierownika studiów doktoranckich w zakresie literaturoznawstwa, kierownika Zakładu Teorii

Literatury i Krytyki Literackiej oraz kierownika Pracowni Badań nad Literaturą Regionalną.

Kieruje międzyuczelnianym zespołem badawczym realizującym projekt „Regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje”, finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki. Zorganizowała kilkanaście konferencji i sesji naukowych, wzięła udział w ponad 60 konferencjach w kraju i za granicą. Jest członkiem rad naukowych czasopism i serii wydawniczych, m.in. „Biuletynu Polonistycznego” (IBL PAN) i serii „Nowy Regionalizm w Badaniach Literackich” (TAiWPN Universitas), a także członkiem rad redakcyjnych czasopism naukowych. Kieruje serią wydawniczą „Historia Literatury Pogranicza”. Współtworzyła i w latach 2001-2002 prowadziła (jako redaktor naczelny) czasopismo kulturalno-literackie „Pro Libris”, od roku 2009 zasiada w jury Lubuskiego Wawrzynu Literackiego.

Ma męża Marka oraz synów Grzegorza i Marcina.

KOMITET SOCJOLOGII PAN

Miło nam poinformować, iż dr hab. Maria Zielińska, prof. UZ została wybrana do Komitetu Socjologii PAN. Ponadto po raz drugi została wybrana do Komitetu Badań nad Migracjami PAN i w kadencji 2015-2018 pełnić będzie funkcję członka Prezydium tego Komitetu.

DR HAB. MARIA ZIELIŃSKA, PROF. UZ jest socjologiem, absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1995 r. uzyskała doktorat z nauk humanistycznych w zakresie socjologii w Instytucie Socjologii Wydziału Nauk Społeczno-Politycznych Uniwersytetu Wrocławskiego, a w 2008 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii w Instytucie Socjologii Wydziału Ekonomiczno-

-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na podstawie rozprawy *„Ariergarda realnego socjalizmu. Społeczna biografie pokolenia stanu wojennego”*.

Prof. M. Zielińska całą swoją karierę zawodową związała z zielonogórskim środowiskiem naukowym. Najpierw pracowała w Wyższej Szkole Pedagogicznej, a następnie na Uniwersytecie Zielonogórskim. Od 2004 r. pełni funkcję dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od wielu lat jest członkiem Senatu UZ. Od 2011 r. (drugą kadencją) jest członkiem Komitetu Badań nad Migracjami Polskiej Akademii Nauk, a w kadencji 2015-2018 została wybrana do Prezydium tego Komitetu. W kadencji 2008-2011 była członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, a w 2008 r. wiceprzewodniczącą PTS. Jest również członkiem Zarządu Głównego Lubuskiego Towarzystwa Naukowego, członkiem rad naukowych w polskich i zagranicznych czasopismach, ekspertem Narodowego Cen-

trum Nauki, a także organizatorem i współorganizatorem wielu konferencji krajowych i międzynarodowych, członkiem rad programowych ogólnopolskich zjazdów socjologicznych (2010-Kraków, 2013-Szczecin, 2016-Gdańsk). Była przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego XIII OZS, który odbył się w Zielonej Górze (z udziałem Prezydenta Polski Lecha Kaczyńskiego) w 2007 r. Od 2014 r. jest członkiem Komisji Etyki w Krajowej Radzie Transplantacyjnej. Także w 2014 r. została wybrana do Rady d/s Rozwoju Województwa Lubuskiego, a w latach 2014-2016 pełniła funkcję Przewodniczącej Rady Naukowej Lubuskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego. Jest również wiceprezesem Fundacji „Obserwatorium Społeczne INTERALIA” powołanej między innymi w celu wspierania i propagowania nauki w Polsce.

Zainteresowania naukowe prof. M. Zielińskiej od początku wiązały się z szeroko pojmowaną problematyką zmian społecznych i ruchliwości społecznej. W swoich badaniach wiele uwagi poświęciła poznaniu zjawisk związanych z procesem socjalizacji i uwarunkowaniami przebiegu życia przy zastosowaniu metody panelowej. Interesują ją biograficzno-pokoleniowe, instytucjonalno-organizacyjne i regionalne wymiary zróżnicowania świadomości i tożsamości społecznej w perspektywie zmian struktury społecznej. Oddzielny nurt zainteresowań prof. M. Zielińskiej to socjologia pogranicza i zagadnienia przeobrażeń na terenach przygranicznych. Wiele swoich opracowań naukowych

poświęciła metodologii socjologii. Szczególnie interesują ją kwestie zastosowania metod ilościowych i stosowania modeli matematycznych w badaniach społecznych.

Jest autorką ponad 90 publikacji (monografii, artykułów, recenzji, raportów), redaktorką i współredaktorką cyklu prac „Transgraniczność w perspektywie socjologicznej” oraz autorką wielu opracowań poświęconych uwarunkowaniom tożsamości indywidualnej i zbiorowej, socjologicznym badaniom młodzieży, wyznacznikom pokolenia oraz wyznacznikom karier zawodowych. Jest członkiem wielu zespołów badawczych. Jest jednym z twórców Lubuskiego Sondażu Społecznego, który realizowany jest cyklicznie dostarczając unikalnej, pogłębionej wiedzy o wielu obszarach życia mieszkańców woj. lubuskiego. W 2006 r. z inicjatywy prof. M. Zielińskiej powstał Lubuski Ośrodek Badań Społecznych przy ówczesnym Wydziale Nauk Pedagogicznych i Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Prof. M. Zielińska jest laureatką wielu nagród Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia naukowe i organizacyjne, laureatką Nagrody Prezydenta Miasta Zielona Góra za wybitne osiągnięcia naukowe. Za osiągnięcia dydaktyczne została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W 2014 r. Sejmik Województwa Lubuskiego przyznał prof. M. Zielińskiej „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Wspomnienia o Pani Profesor Danucie Markowskiej

Profesor Danuta Markowska odeszła w grudniu 2015 r. Dla mnie wiadomość ta nadeszła zbyt późno. Została pochowana na nowym cmentarzu przy ul. Wrocławskiej w Zielonej Górze. Leży niedaleko kaplicy cmentarnej. Z Warszawy przyjechał Jej syn profesor Daniel Markowski, znany socjolog i politolog.

Profesor Markowska była między innymi współautorką książki „Socjologia ogólna. Wybrane zagadnienia”. W pracy zbiorowej uczestniczyli także prof. Janina Stankiewicz i prof. Leszek Gołdyka. Praca ta ukazała się w serii *Skrypty Politechniki Zielonogórskiej* (Zielona Góra 1998, s. 203). Autorstwa śp. prof. Markowskiej jest rozdział drugi. Poświęciła go problematyce człowieka jako istoty społecznej. Rozdział ten obejmuje problematykę uwarunkowań kulturowych, cech, potrzeb i procesów biologicznych człowieka, relację człowiek-przyroda, proces socjalizacji jednostki, więź społeczną, status i rolę człowieka w społeczeństwie.

Danuta jako socjolog, a była etnografem z wykształcenia, dostarczyła w książce wiedzę socjologiczną, adresowaną także do studentów uczelni technicznej. Socjologię traktowała jako dyscyplinę naukową zawierającą wiedzę pomocniczą w rozumieniu rzeczywistości społecznej.

Profesor Markowska często opowiadała z pasją o swoich zainteresowaniach antropologią kultury. Słuchałem Jej wykładów z dużym zainteresowaniem. Cenili Ją również studenci *zarządzania i marketingu*. Prowadziła badania terenowe m.in. w Mongolii i Bułgarii.

Była namiętną miłośniczką kotów.

Wiesław Hładkiewicz

12 grudnia 2015 r. pożegnaliśmy na zielonogórskim cmentarzu Panią Profesor Danutę Markowską, która w latach 1994-2003 była związana z lubuskim środowiskiem naukowym. Należała do grona założycieli w 1994 r. Instytutu Socjologii w Wyższej Szkole Pedagogicznej, w tym czasie była również związana z Instytutem Organizacji i Zarządzania Wyższej Szkoły Inżynierskiej, później Politechniką Zielonogorską i Uniwersytetem Zielonogórskim. Na stałe w Zielonej Górze mieszkała od lat 90. Była absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie rozpoczęła swoją pracę naukową jako asystent. Stopień naukowy doktora uzyskała w 1969 r. na Uniwersytecie Warszawskim, a doktora habilitowanego w 1980 r. w Polskiej Akademii Nauk w Instytucie Filozofii i Socjologii. Reprezentowała dyscypliny naukowe: socjologię w specjalnościach - socjologia wychowania, małżeństwa i rodziny, socjologia społeczności lokalnych, polityka społeczna oraz etnologię w specjalnościach: etnoekologia, etnologia społeczności koczowniczo-pasterskich, etnologia Europy oraz komunikowanie międzykulturowe. W swojej karierze zawodowej poza naszą uczelnią była związana z licznymi ośrodkami akademickimi oraz jednostkami naukowymi, wśród których należy wymienić wspomniany Uniwersytet Jagielloński (Katedra Etnografii Ogólnej i Socjologii), Instytut Ekonomiki Rolnej w Warszawie (Pracownia Socjologii Wsi), Polską Akademię Nauk (Instytut Historii Kultury Materialnej, Biuro Studiów Komitetu Badań i Prognoz „Polska 2000”, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa), Ośrodek Badań nad Współczesną Rodziną przy Zarządzie Głównym Towarzystwa Planowania Rodziny w Warszawie, Uniwersytet Warszawski (Filia w Białymstoku, Wydział Pedagogiki i Psychologii), czy też Uniwersytet Łódzki (Katedra Etnologii, Wydział Filozoficzno-Historyczny).

Szczególne podkreślenia wymaga to, że Pani Profesor Danuta Markowska była wybrana przez Komitet Nauk Etnologicznych PAN na członka Delegacji Narodowej do Rady Stałej Międzynarodowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych w kadencji PAN 1996-1998. Należy także odnotować nieprzerwane przez cztery kadencje – członkostwo w Komitecie Nauk Etnologicznych PAN. Reprezentowała Komitet na licznych wydarzeniach m.in. Interkongresie Unii w Szwecji, który odbył się w roku 1996 w ramach Kongresu

Światowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych (udział w panelu „*Technology and Environment*”), a w lipcu 1998 r. w pracach zespołu przygotowującego 14 Kongres Międzynarodowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych w Williamsburgu (w Virginii USA).

Pani Profesor biegle władała wieloma językami, co sprawiło, że była bardzo aktywna na arenie międzynarodowej. Świadczyły o tym Jej liczne wyjazdy i prace zagraniczne. Wśród odwiedzonych, w celach naukowych i dydaktycznych, krajów można wymienić: Bułgarię (współpraca z Uniwersytetem Sofijskim oraz udział w pracach ekspedycji etnologicznej PAN), Finlandię (seminarium Departamentu Spraw Społecznych ONZ nt. *Polityka zdrowotna a polityka społeczna*), Wielką Brytanię (Uniwersytet w Leeds, Departament Psychologii), Norwegię (seminarium organizowane przez Departament Spraw Społecznych ONZ nt. *Młódzież a odpowiedzialne rodzicielstwo*), Szwajcarię (Ruschlikon k. Zurychu w Gottlieb Duthweiler Institut, seminarium nt. *Kultury pokoju, Produkcji przyjaznej środowisku, Etyki ekologicznej*). Aktywnie współpracowała z Europejską Federacją Edukacji Międzykulturowej. Brała udział w pracach ekspedycji etnologicznej PAN w Mongolii pod kierownictwem Pana Profesora Witolda Dynowskiego, m.in. w rejonie Charchorina. W wyniku badań kultury pasterskiej Mongołów, polscy uczniowie wnieśli rewizję do rozpowszechnionego poglądu o dużej tradycji rodziny patriarchalnej wśród ludów koczowniczych. Realizowała również badania w Etiopii i Kenii, przy współpracy etnologów i socjologów z Uniwersytetu w Addis Abebie i Nairobi. Uczestniczyła w projekcie badawczym „*Goals, Processes and Indicators of Development*”, w ramach którego zrealizowała liczne studyjne pobyty w wielu europejskich ośrodkach naukowych. Na uwagę zasługiwał aktywny udział Pani Profesor Danuty Markowskiej w licznych krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych.

Na Jej dorobek naukowy składa się około 200 publikacji: są to monografie, podręczniki, oryginalne artykuły w czasopiśmie i wydaniach książkowych. Jak podkreślała Pani Profesor Maria Wieruszewska, dzięki refleksji naukowej Pani Profesor Danuty Markowskiej i Jej pionierskiej działalności ówczesna myśl społeczna w Polsce przyswoiła sobie dwie nowe i ważne dziedziny badań:

__komunikowanie międzykulturowe, w tym stan świadomości młodzieży świata,
__symbiotyczne relacje człowieka z przyrodą (ekorozwój).

Była odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W osobie Pani Profesor Danuty Markowskiej środowisko naukowe straciło wybitnego naukowca oraz cenionego wykładowcę akademickiego.

Anetta Barska

Miałam możliwość być sąsiadką Profesor Danuty Markowskiej przez trzy lata. W tym czasie poznałam Ją jako bardzo wartościowego człowieka i przyjaciela. Zawsze wspierała osoby, w których widziała wartość i nie zniechęcała się niepowo-

dzeniem w tym procesie. Była osobą bardzo wymagającą i nie udzielała każdemu wsparcia. Tym bardziej ceniliśmy Jej dobre słowa, szczególnie w sytuacjach, w których wydawało się, że już brak nadziei. Jestem przekonana, że to nadzieja, którą dostałam od Profesor Danuty Markowskiej w trudnych sytuacjach, pomogła mi się rozwijać i dzisiaj, pisząc moje następne prace naukowe, często myślę, jak Ona by je przyjęła. Wiem, że miała na mnie duży wpływ. Zawsze wspominam też, jak mnie pouczała (zapewne słusznie) w zakresie wychowania kota. Dzięki Danucie polubiłam koty, zaczęłam je rozumieć i akceptować. Przedtem po prostu się ich bałam. Dzisiaj tulę mojego czarnego kota i myślę, że w końcu moja dawna sąsiadka byłaby zadowolona z mojego podejścia i osiągnięć.

Karolina Mazur

Panią Profesor Danutę Markowską mam w szczególnym wspomnieniu ze względu na swoje osobiste doświadczenia. Po tym, jak zostałem zatrudniony na ówczesnym Wydziale Zarządzania, prowadziłem wspólnie z Panią Profesor zajęcia dla studentów. Była Ona jedną z tych osób, które wtajemniczały mnie w arkana pracy akademickiej. Pamiętam, że ogromne wrażenie robiły na mnie jej erudycja i wszechstronność zainteresowań naukowych.

Bartosz Seiler

Panią Profesor Markowską poznałam, gdy rozpoczęłam pracę na Politechnice Zielonogorskiej, ale tak naprawdę zaprzyjaźniłyśmy się podczas pracy edytorskiej przy książce *Socjologia. Pojęcia, teorie, problemy*.

Pani Profesor była nietuzinkową osobą. Często siedziałyśmy przy herbatce i rozmawiałyśmy na temat badań etnograficznych, które prowadziła Pani Profesor. W niezwykle ciekawy

sposób opowiadała różne historie. A miała do tego wyjątkowy dar. Mogłam godzinami słuchać tych opowieści.

Obok pracy naukowo-dydaktycznej, życie Pani Profesor wypełniała ogromna pasja – pomoc zwierzętom, a w szczególności kotom. Z wielką troską zajmowała się tymi uroczymi czworonogami, przyciągając je pod swój dach i poświęcając im każdą chwilę.

I właśnie taką będę Ją pamiętać.

Anna Greinert

Dla wielu z nas, którzy pamiętają Panią Profesor Danutę Markowską jawi się Ona nie tylko jako naukowiec, ale również wielki przyjaciel czworonogów. Była im oddana bezgranicznie, ale nie tylko im. Pani Profesor swoją opieką bardzo często otaczała osoby niepełnosprawne oraz doświadczone przez los, zagrożone marginalizacją. Pamiętam ten dzień kiedy Pani Profesor pojawiła się w drzwiach mojego gabinetu, były to początki mojej pracy zawodowej, nie ukrywam, że byłam bardzo zaskoczona. Pani Profesor bardzo szybko wyjawiała mi powód swojej wizyty - właśnie pomagała przygotować niepełnosprawnemu licealiście pracę z zakresu marketingu i zwróciła się do mnie z prośbą o pewną książkę. To zdarzenie sprawiło, że miałam sposobność poznać Panią Profesor bliżej i tak to się zaczęło... Później spotykałyśmy się na symbolicznej kawie czy herbacie. W trakcie naszych spotkań bardzo często przybliżała mi swoje życiowe historie. Jej rozległe podróże dostarczały licznych tematów, a wielka erudycja sprawiała, że słuchało się Jej z dużym zaciekawieniem. Przykro mi, że już nigdy nie wysłucham kolejnej opowieści. Pani Profesor, Danusia, bo tak prosiła, żeby się do Niej zwracać - choć ja nie śmiałam tego robić - na zawsze pozostanie w mojej pamięci.

Anetta Barska

Z głębokim smutkiem i żalem informujemy, że 17 lutego 2016 r. zmarł

prof. dr hab. inż. Stanisław Laber.

Cale swoje zawodowe życie i pracę naukową związał z zielonogorską uczelnią. Najpierw w Wyższej Szkole Inżynierskiej, potem z Politechniką Zielonogorską, a następnie z Uniwersytetem Zielonogórskim.

Od początku pracy w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze prof. S. Laber zajmował się badaniami z zakresu optymalizacji technologii obróbki wykańczającej elementów maszyn, badaniami stanu warstwy wierzchniej elementów maszyn po procesach obróbki wykańczającej oraz właściwościami użytkowymi elementów maszyn (właściwości tribologiczne, odporność na zatarcie, wytrzymałość kontaktowo-zmęczeniowa) w funkcji ich stanu warstwy wierzchniej.

Profesor Stanisław Laber był autorem blisko 200 prac i publikacji zaprezentowanych w czasopiśmie naukowych i materiałach konferencyjnych. Współpracował z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, zwłaszcza na Białorusi i w Rosji. Na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Zielonogórskiego pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji kierowniczych, od kierownika pracowni po dyrektora Instytutu i pełnomocnika rektora. Za swoją działalność naukowo-badawczą kilkakrotnie był nagradzany nagrodą Rektora.

Brał czynny udział w pracach Sekcji Podstaw Eksploatacji Komitetu Budowy Maszyn PAN. Od 1975 r. był członkiem Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN, od 1980 r. członkiem Polskiego Towarzystwa Tribologicznego. W 1986 r. za całokształt działalności został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, a za działalność związkową otrzymał Złotą Odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego. 31 lipca 2015 r. na wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej Prezydent RP Bronisław Komorowski wręczył Mu nominację na profesora nauk technicznych.